

ИЛИЯ БЕШКОВ
СПОМНЕТЕ СИ ЗА ДАРБАТА

chitanka.info

Попитаха ме:

— Другарю Бешков, какво ще ни кажете за Общата художествена изложба?...

— Всичко, което би ви доставило удоволствие, но най-изгодното за вас е да ѝ се радвате. Толкова труд, лутания и проблеми има в тая изложба, че човек и само на това би се удивил. Чух и четох изказвания на хора, у които изложбата е предизвикала истински възторг — дори национална гордост. Видях и хора да стоят пред творбите угнетени и безпомощни. Това ме наведе на мисълта, че и зрители, и художници трябва да знаят малко повече за изкуството — за същината и естеството му; да знаят: едните защо рисуват, а другите — какво гледат. Тъй като няма по-голяма сила от тая, отредена на изкуството, няма и по-голяма загуба от неразумното разпиляване на тая сила.

Може би наистина в изкуството, освен знанието и трудолюбието, да има и някаква дарба, за която отдавна не сме помисляли и — като сме я изоставили — и тя ни е изоставила. Тая странна дума, поне като дума, е неотменима в езика на народа. Безкрайно трудно е да разберем какво означава тя; затова пък безкрайно леко е за всеки да види дарбата и възприеме излъчването ѝ. В науката ще търсим знаещи, в изкуството — и даровити; а под вола никога няма да намерим теле, макар и някой да го постави там.

Чи са тия теми, събития и герои в картините, ако не са на художника? Нима той може да ги вземе назаем от историята (и от где да е), да ги нареди в картината като несръчен или опитен разпоредител, а нас — зрителите — да ни предостави изцяло в безжалостните ръце на историческия или обективен факт! Но ето, че публиката е умна и се пази от такава беда. Зрителят се бои да поеме отговорност преди автора. Безмилостно е да изискваме от зрителя вълнение, а от автора — спокойно безразличие. Всичко в картината трябва да бъде родено и претворено от художника и ние ще го почитаме и любим наред с всичко, което се ражда по земята, което не е безплодно.

Това подразбирам под думата дарба. Тя не е страшна и опасна — само дето малцина я притежават! Такива малцина има в изложбата. Аз не зная дали те са национална гордост, но съм дълбоко благодарен и признателен за радостта, която ми дават, и за хубавата вяра в дарбата на българина. За нея да се погрижим и позамислим!

4 февруари 1957

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.